

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ և ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ				
Պոլսոյ համար	300	Զեւ	75	դրշ. Մէքիս
» »	150	»	40	» »
Քաւառնէրու	300	»	100	» »
»	150	»	50	» »
»	75	»	25	» »
Օտար երկրի	300	»	25	Քրանք
Ռուսիա	300	»	40	րուպլ
Թղմատարի ծախքը Խաղաղութեան վրայ				
Գրամի փոխանքի փոխարէն փող ինքնորոշելու, 115 դրշ				
փոխարէն փողը	100	դրամի տեղի:		

غلطه ده اسکی بانق عثمانیده
حیره نیک غزه ته سی اداره سته

10 ΦΥΛΛΟ

Կը խոստովանիմ որ, կ'ըմէ Պ. Հաք-
տեա, ամբրիկացի կանանց վրայ դիւ
ամենէն ուելի զարմացնողը եղաւ իրենց
խայրական պարտականութիւնները կա-
ռուրելու չարազանց ցուրտ եղանակը։
Համարուեա՞ծ եմ որ իրենց զաւակները կը
հարկեն, բայց այդ սէրն այնքան խնամքով
կը ծածկեն որ, չխոսիլ, մտրդ կը փոշ-
նուի հաւատալ թէ չեն սիրեր։ Այն ա-
ռաւո համայրներն ու զգուանքները,

որը սովորական են ֆրանսացի մայրերը, բոլորովին անծանօթ են իրենց: Կարծես թէ տղան անոնց համար բնա մը, նեղ-գլուխ մըն է: Խեղճ տղին օրն ի բուն տղոց սենեակը, nursery, կը մնայ, եւ հազիւ երբեմն ստնտուն զայն մարդ կը ներկայացնէ: ասոր ալ պատճառը զբո-խաւորաբար տղուն առողջութեան վի-ճակը քննելն է:

Շատ անգամ երկաթուղիի մը մէջ գտնուած եւ նորաւոր էրիկ կնիկներու հետ, որոնք իրենց զաւակն հետ կը ճամբորդէին: Ամէն անգամուն ալ դիտած եմ թէ հայրն էր որ կը խնամէր տղան, զայն կը զբարձրացնէր եւ անոր նիւթա-կան ամէն պէտքերը կը հոգար, մինչեւ իսկ ամենէն ծանօթացողները: Իսկ մայրը իր անապատութեան ու արժա-նապատութեան մէջ թաղուած կը մնար եւ վէպ մը կը կարդար կամ պա-տուհանէն դաշտանակարը կը դիտէր:

Ամերիկացի կինն առանձին գործերէն ալ համ չուներ: Եթէ շատ հարուստ է՝ այս հոգը ծառայի մը կը թողու, իսկ եթէ հարուստ չէ, էրիկներ հետ կ'եր-թայ պահպով մը կը տեղաւորուի՝ տուն տեղ ունենալու գլխաւորէն ազատելու համար: Ուստի կը մտածեմ թէ իր ժա-մանակին ինչպէս կ'անցնէ: Աւած տե-ղեկութիւններուն նայելով՝ քիչ մը կը նուազէ ու կը գծագրէ, աւելի կը նուազէ բայց զրգրէր կը կարգայ: Կ'ա-յայտայ: Իսկ ժամանակին մնացորդը կը նուիրէ արդււնքարին, այցելութիւն-ներու կամ օրրաթոռի մը վրայ նստած ժամերով օրորուելու: Զի մտաբերք իսկ իր համար ինչեւէ կ'անցնէ: Երբեք մէկ կերակուրը պատրաստել եւ կամ ասեղ-նադրութեան կամ պարզ կարի աշ-խատութեան մը ձեռնարկել: Եթէ ըսէք իրեն թէ ֆրանսացի կնիկներ ինչ առ-տընին աշխատութիւններ կը կատարեն սիրայօժար, ամերիկացի կնիկը ուսերը կը ցնցէ եւ արհամարհանքով կը հարցնէ ձեզ թէ զինքը իրաւասցի՞ կը համարէ:

Ամերիկայի մէջ, տան մէջ դաստիա-րակութիւնը անծանօթ է: Ֆրանսայի պէս մասնաւոր դաստիաւորներ չկան հոն, որ հարուստին տղուն բոլոր մտաւորա-կան ու բարոյական պէտքերը հոգան-աւանց տղան տունէն դուրս ելլելու: Այս վերջին դրութեան ամերիկացիներուն խեղճ չի հասնիր: Արմաւի կամ Բիւրմա-նի պէս միլիտանտներն իսկ իրենց մանչ ու աղջիկ զաւակները դպրոց կը զրկեն կարգաւ գրել սորվելու համար: Տղայք միշտ դպրոց կ'երթան առանձին, հե-տեւորէն առանց ծառայ ունենալու: Շատ հեռաբարձական է դիտել դպրոց զա-ցող ամերիկացի տղայ մը: Գրեթէ թեւ-ին տակն են եւ իր լուրջ կերպարանքը տեսնողը կը հասկնայ թէ պզտիկ անձ-նաւորութիւն մըն է ան, որ իր արժա-նապատութեանը գիտակցութիւնն ունի տղային: Շատ անգամ իրիկունս տուն կը վերադառնայ հաղուստները պատրու-տած, գէմքն արեւելոյ ալ եւ երեւմտի իսկ աչքին մէջ ուսած, բայց ոչ ոք բան ի՞նչէ իրեն, եւ ինքն ալ չի գտնուող, վառնիլ իրեն հասկցողներ են ի՞նչ ասան-կով, այսինքն բռնցի հարուստներ տա-լով ու առնելով է որ կեանքը պիտի տալիս: Այսպէս ամէն աստիճանի ըն-կերներու հետ տարբեր կը վարուի իր աշխատութեան եւ խաղանքի մէջ ինք-զինքը կառավարելու, նախանձ մը կը զգայ իր մրցակիցները դերազանցելու եւ ինք

ընկերութեան բարձրագոյն խաւերուն կը պատկանի, անարտաքին կը կորսնցնէ այն հպարտութիւնը, զոր կրնայ ներ-շնչել իրեն իր ծնողքին հարստութիւնը: Երիտասարդները ոչ միայն ստիպուած են իրենց անձնական պէտքերն իրենք հոգալ, այլ եւ օրէնքը կը պարտաւորէ զիրենք շարաւիթ չորս տղար վճարել ի-րենց հօրը՝ իրենց սնունդին համար: Ի-րենց շահուն մնացորդը կը թողուի մանր ծախքերու համար:

Այս սովորութիւնը, որ անպատշաճ կրնայ երեւնալ ֆրանսական ծնողքին, մինչեւ վերջը կը շարունակուի: Ետքէն երբ տղան ամուսնանայ, տուն տեղ ը-լայ, մեծ գործարանի մը գլուխն անցնի եւ զայ քանի մը օր հօրը տունը անցը-նելու, զինքը ուղարկութեամբ կ'ընդու-նին, ամէն տեսակ պատիւ կ'ընեն: Բայց մեկնելուն առջի իրիկունը սեղանին վրայ իր անձեռոցին տակ կը գտնէ հոն լնա-կած ժամանակին համար վճարելիք դու-մարին հաշուեցուցիք: Ե՛հ, գործը գործ է, մինչեւ իսկ դաստիարակութեան մէջ: Գանձ հիմայ նորոտի աղջկան:

Ամերիկեան օրէնքները գրեթէ մայ-րական հոգածութիւն մը ունին նորաւոր աղջկանց նկատմամբ եւ կանոնի տակ դրած են անոնց աշխատութիւնը, որոնք զի շատ յոգնելով՝ ուսողութիւնին չը վնասուի: Ասկից զատ մանչերէն սա տարբերութիւնն ունին որ օրէնքը չի պարտաւորէր դանձր իրենց ուսուցողին համար բան մը վճարել իրենց ծնողքին: Ինչ որ չա՛նին իրենց է, եւ Աստուած ալ վկայ է որ չա՛նանք ո՛չ կը խնայեն ու ոչ ալ ողորմութիւն կուտան: Արդու-զարդի ճաշակը Ամերիկայի մէջ Ֆրան-սային շատ աւելի տարածուած է: Բարդ շատ վարձ աչք ունենալու է փողոցին մէջ պարզ գործաւորուհի մը միլիոնա-տիրոջ աղջկէն զամալանելու համար, վասն զի երկուք ալ իշխանութիւններու պէս հաղուած են:

Աւելորդ է ըսել թէ աղջիկներն ալ, մանչերուն պէս, մեծ ազատութիւն մը կը վայելեն: Աղջիկներ կը տեսնու առանձին ամէն կողմ, կայարաններու, կառքերու, թրամվայներու, մինչեւ իսկ պանդոկներուն մէջ: Ազատ համարձակ կ'երթան կուգան իրենց քանահաճութեան միայն անապով:

Շողենալին մէջ ամերիկացի աղջիկ մը տեսայ 17 տարու, որ Ֆրանսայ կ'եր-թար իր երաժշտական ուսումը կատա-րելագործելու համար: Բնականաբար միս մինակ էր, —ինչ որ ամենեւին չիտիւ-թիւն չէր պատճառէր իրեն: «Տղայք չափաւորն մէջ էք, ըսին իրեն, հոգ չէ: Բայց երբ Բարիլ հասնիք՝ ինչ պիտի ընէք: Մեծ քաղքի մը մէջ միս մինակ գտնուելու դաժնաբար ձեզ վրայ չի պատճառէր:»

—Ի՛նչէ պիտի վախնամ, պատա-խանց: Ինչքէնքա կառավարելու վարժուած չե՞մ մի:

Եւ արդարեւ իր պայծառ նայուած-քին մէջ շողացող ցոլքն են անորով մարմնին համարձակ ու աներկիւղ կեր-պարանքին զիւրին էր հասնիւր որ այդ աղջիկը կրնար ինքզինքը պաշտպանել ու յարգել տալ:

Զեմ գիտեր թէ Ամերիկայի բոլոր կնիկներն այս քաջասիրտութիւնը ունին մի: Բայց սա ճշմարիտ է որ զանոնք այնպէս մը կը մեծցնեն որ, կարծես թէ ամենքն

ալ հաւատարմաւ սրտոտ են եւ որ եւ է վտանգէ վախնալու բան չունին:

Երբ աղջիկ մը ընկերութեան մէջ մտնուում տարկէր զայ, այսինքն 18-19 տարու ըլլայ, ծնողքը երկիւրթ մը կու-տան, որուն կը հրաւիրուին ընտանիքին բոլոր բարեկամները, մտերիմ կամ ո՛չ: Այն օրէն օրիորդը օվիստիսին վրայ մղուած է: Երբ գործն է իր նաւակը նաւահանգիստը տանիլ, իրեն կ'ընայ լաւ նաւաղիլ մը ընտրել: Ասկից վերջը ծնողքը շատ քիչ անգամ իրենց աղջիկը պարահանդէս, թատրոն կամ երեկոյթ-ներու կը տանին: Իրեն ընկեր մը գլու-նելու հոգը իրեն կ'ընայ: Բայց այս մասին իրեն կրնաք վտանգիլ: Աւաճա-կարդ քաղաքագէտ մը ըլլալով՝ իրեն հետ տեսութեան այնպիսի երկտեսարդ-ներ մշայն պիտի հրաւիրէ, որոնք քիչ շատ կարեւորութիւն կուտայ: Այդ երի-տասարդները իրիկունս ժամը Տիւն կու-գան, օրիորդը առանձին կը գտնեն մեծ դահլիճին մէջ, մինչդեռ ծնողքը վերի յարկը իրենց պատկերու սենեակն են: Սովորաբար երեք չորս այցելու կը գլու-նուին, մասնաւոր թէ աղջիկը դեղեցիկ, սիրուն, կամ վարպետ է:

Աղջկան մը վարպետութիւնը կը հաս-կեցնայ երկտեսարդները ընդունած հը-րաւորներուն թիւին: Ամերիկացի աղջիկ մը ֆրանսացի աղջկան մը պէս մայ-րիկիս հարցնեմ չըսեր. ո՛չ, անմիջապէս կ'ընդունիմ առանց մէկուն հարցնելու, եւ հրաւիրողին թերած կառքը կը մտնէ: Թատրոնէն ետքը երբեմն ճաշարան եր-թալով կ'ընթերցեն ու չամբանիտ կը խմեն: Բայց այս բանին համար տուեալն չորս հոգի ըլլալու է, ապա թէ ոչ աղջիկը քիչ մը նամարձակ, fast, կը համարուի, թէեւ առանց պատուին արտ դուրս:

Կէս գիշերը երկու երեք ժամ անցած տուն կը դառնայ: Ծնողքը ամենեւին հոգ չեն բեր, եւ մինչեւ իսկ բանալի մը տուած են անոր, որպէս զի եկած ամենքը աղուկ չհանն ու մարդ չարկն-ցնէ: Երեւոյ աղջիկ մը շատ գէշ ընա-ւորութիւն ունենալու է որ, այսքան ա-զատութենէ ետքը, ամենէն եւ ինքնի-մէն գո՛հ չըլլայ:

Արտաքին լուրեր

Յ Ո Ւ Ն Ա Ս Տ Ա Ն

Բանի մը օր տալ հրատարակելիք թէ խոտալի կամ մը ձերբակալուել է իրը մեղադրելու առաջարկութեամբ: Յու-նաստանէն հասած վերջին լուրերն ալ կը ծանուցանեն թէ երեսփոխան Պ. Բա-լամուդաք դատարանին յանձնուած է իրը մեղադրելու թեւորոյ առաջարկութեամբ: Բալամուդաքայի տեղ ուրիշ մը երեսփոխան ընտրելու հրահանգ զրկուած է ընտրողական մարմինին:

Ռ Ո Ւ Ս Ւ Ա

Հաղորդակցութեանց նախարար Պե-տական խորհրդին ներաշնչացուց Պա-թում ծովափերեայ նաւարկութեան հա-մար նաւահանգիստ մը շինելու ծրա-գիր մը:

Զօրավար Բէթրովի նախագահու-թեան ներքեւ գտնուող յանձնաժողով մը կ'ուսումնասիրէ Կեղերանակ Ասիոյ երկաթուղիները պատերազմական դուր-

ծոց նախարարութեան անջատելով հա-ղորդակցութեանց պաշտօնատան կցելու եղանակը:

Ռ Ո Ւ Ս Մ Ա Մ Ո Ւ Լ Ե Ն Ի Տ Ա Ւ Լ Ա

Մոսկովաքի Կառլթը հետաքրքրական յօդուած մը հրատարակած է վեհապա-կի տեսակցութեան առթիւ: Ռուս օրա-թերթը ըսելէ յետոյ թէ այդ տեսակ-ցութիւնը քաղաքական նպատակ մը չունի, կ'աւելցնէ:

Ռուսիոյ թագաւորը Գերմանիոյ կայսեր խորհուրդներէն թերեւս պիտի համալուի որ Նիդալակցութեան հա-գամանքը փոխուած է: Հիմա գլխաւոր կէտ նպատակին Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի վրայ յարձակիլ չէ, այլ բուժել այն վերքերը զորս պատճառած է Պիզմար-ի խլանի զայրացուցիչ քաղաքակա-նութիւնը: Հետեւաբար այս պայ-մաններուն մէջ Իտալիա կրնայ առանց վախնալու նուազցնել իր բանակը: Այս միջոցաւ պիտի կրնայ Նիդալակցութեան մէջ մնալ: Իսկ թէեւ ուզէ պահպանել հիմնական դրութիւնը, թերեւս պար-տաւորուի դուրս երկմիտարանութենէն:

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Լոնտոն, 17 ապրիլ
Եւրոպայից 4/4 միլիոն ոսկի: Բաց
մը ցոյց կուտայ: Եւրոպայի չորս
տուրքերով:

Բէլճիա, 17 ապրիլ
Երեսփոխանական ժողովը ստուար
մեծամասնութեամբ ընդունեց քաղաքա-
յին ամուսնութեան օրինագիծը: Բուէ-
արիութեան արդիւնքը ողջունեցաւ:
Խանդավառ ցնծութեամբ:

Մոսկովա, 16 ապրիլ
Շուրջայի դատարանը երկու ամսուան
բանտարկութեան դատապարտեց Բրա-
յի Երեսփոխանը, տեսարակի մը հրա-
տարակութեանը համար:

Ազգային լուրեր

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն ժողովը երեկ գումարուե-
ցաւ Ղալաթիոյ խորհրդարանը ա-
տենապետութեամբ Մադատ Սիմոն
պէյի եւ զբաղեցաւ հետեւեալ խն-
դիրներով: որոնք ի պաշտօնէ հա-
ղորդուած են մեզ:

1. Բաղադրական ժողովին նախորդ
նստին որոշման համաձայն, անցեալ
օրինակի օր Բերայի Ս. Երրորդու-
թեան եկեղեցիին խորհրդարանը
մասնաւոր ժողով գումարուած էր
նոյն եկեղեցիին սեփական նոր կա-
լուածին ամբողջացման խնդրին վրայ
խորհրդակցելու համար, եւ արդիւն-
քը տեղեկագրուած էր ժողովական-
ներէն: Եւստոյթեան, Բարազմեան
եւ Աստուսան Էփէնիականներուն կողմէ
որք ներկայ գտնուած էին այդ գու-
մարման:

Խառն ժողովը մատուցուած յոյ-
տադրէն հասու եղաւ որ նոյն գու-
մարման մէջ չէնքին ամբողջացումը
անհրաժեշտ գտնուած է՝ անոր յե-

տաճգումը փաստաւոր համարուելով
եւ վարպետական իրաւասութեան
վերապահուած է պէտք եղածը ար-

տօրինել որպէս զի յարդ ծախք եղաւ
14000 ոսկիի գումարին վրայ 3000
ոսկիի նոր վարկ մըն ալ տրուի չէն-
քին ամբողջացման համար: Ժողովը
նկատելով որ այս շինութեան հա-
մար պահանջուած ծախքերուն գու-
մարը թէեւ կ'անցնի նախատեսու-
ղուածին քանակութիւնը, սակայն
սխալուած չիմուկիւն մը չի կրնայ
անուարար թողնել: Եւ որովհետեւ
վերանայու տեղի տարւ, որով
չէնքին ամբողջացման համար խնդ-
րուած 3000 օսմ: ոսկիի նոր վարկ
ալ տալ, շերտապէս յանձնարարելով
Բերայի թաղական խորհրդին եւ
Պարտուց հատուցման յանձնաժողովին
որպէս զի որպէս գումարով չէնք
աւարտեն: Եւ որովհետեւ պարտուց
հատուցման յանձնաժողովին աստ-
նապետ Էստան Յովհաննէս Էփէն
տի հրաժարական մատուցած էր
անձնական տիրութեան պատճառ-
աւ, ժողովը նկատելով որ Էստան
Էփէնիոյ աշակցութիւնը այս գոր-
ծին մէջ անհրաժեշտ է եւ իր ըն-
կերակիցները ամէն պարտաւորա-
նութիւն ցոյց կուտան գիւրդուել
աշխատութիւնը, անընդունելի գա-
տեց հրաժարականը, ինչպէս մերժու-
էր արդէն յանձնաժողովին միւս ան-
դամներուն հրաժարականը, եւ ու-
րոյած կուտ ընել իր բարեպաշ-
տական զգայուններուն որ հաճի շա-
րունակելու իր գնահատելի աշակ-
ցութիւնը:

2. Տիգրանակերտի վիճակին կը-
րծական եւ քաղաքական ժողովնե-
րուն երկամեայ պաշտօնատիրութեան
չըմանը լրացած ըլլալով, դաւառա-
կան ընդհանուր ժողովին կողմէ նոր
ընտրութիւն կատարուած է տե-
ղեկագրուած էր արդիւնքը: Ժողովը
վերաբացուց կատարուած ընտրու-
թեան Էստան Յովհաննէս Էփէնի-
ան հատապետութեան կոնդակը:

Ժողովը վերաբացաւ այլ եւ այլ
յարաբերական խնդիրներով եւ
խորհրդակցելով քանի մը թափուր
մնացած վիճակներու հովուութեան
խնդրին վրայ, որպէս այդ մասին
եւս կարեւոր տնօրինութիւններ ը-
նել յետ Ս. Յարութեան տօնին:

Տեստական խորհուրդը երեկ իր ա-
վարական նիստը գումարեց Ղալաթի
խորհրդարանը եւ զբաղեցաւ իր օր-
կարգը գումարած կտակային եւ հաշու-
կան խնդիրներով:

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Յանձնակատար արհիմագրական
ընկերութեանց հրդեհի, կեանքի, ծովա-
եւ այլ արկածներու դէմ:
Գրասենեակ Ղալաթիա Խորթ խան
թիւ 5:

ԹԵՐԹՈՆ ՀԱՅՐԵՆԻԻ (32)

ԺԻԻԼ ՄԱՌԻ

ԶԱԽԱԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ
ԵՆԱՊԱՅՈՒՄԻԱՐԸ
Ա.

—Եւ ինչ կը ծածկէիւ... Ինչ որ
է... քու կամքը թող ըլլայ: Զինուոր
եղիւ: Երբ պիտի մեկնիս:

—Բանի մը օրէն: Տարակոյս չիտայ որ
կըցածիս չափ չուտ: ուղանցելն ինչ օ-
գուտ ունի:

—Իրաւունք ունիս: Ո՞ր գորագուցող
պիտի մտնես:

—Հետեւեալներուն մէջ: Հոն յառաջ-
դիմութիւնը ուրիշ տեղերէ աւելի դիւ-
րին է: Իսկ ո՞ր զօրադուցող կ'ուզէ
լլալ: Ինչի համար ամէն տեղ մէկ
է... Բայց ինչո՞ւ կը հարցնես:

—Վասն զի կ'ուզեմ ես ալ քեզի մո-
տենալ:

—Վերջէն պիտի մեկնիս:

—Այո՛: Երբ դուն հեռանաս... Ինչ

պիտի ընեմ հոս միամիտակ, հիմայ որ
հայրս ալ մեռած է...

—Ո՞ր պիտի երթաս:

Մարթօյն նախ վարանցաւ պատա-
խանելու: Եւտոյ ցած ծայծով եւ առանց
ուշադրութիւն ընելու թէ պիտի էր որ
կը խօսէր ու զինքը կը մատնէր գրեթէ,
ըսաւ:

—Երբեք չէի մտաբերած թէ պիտի
դուր օր մը որ այս գիւղէն ելլէի: Ընդ-
հալածական շատոնք ի վեր անհրաժեշտ էի
որ ամբողջ կեանքս հոս պիտի անցնէի
երիտասարդութեանս պէս եւ թէ հոս
պիտի ծերանայի: Ո՞րքան անուշ կ'ե-
րանար ինձի անձնովի փողը անկիւն մը
հանդարտ սպրիլ: Չափազանց երջանիկ
էի: Ինքզինքիս համար որ եւ է փառա-
պիտութիւն չունէի: Մաքիս ալ չէր անց-
նէր որ դուն փառապի: Ելիս: Հիմայ
ըլլայ: Ինչի համար փոյթ չէ այս րանը,
վասն զի միշտ քեզի համար սարած եմ:

Ես քու երջանիկութեանդ միայն մտա-
ծած եմ ամէն տուն: Որչափ ժամա-
նակ պիտեմ որ դուն երջանիկ ես, ես
ալ երջանիկ պիտի ըլլամ: Բայց եւ այն-
պէս անխեղ չեմ: Թէեւ հոս հանդիստ
կ'ապրեմ, վասն զի քիչ պէտք ունիմք,

բայց դիտեմ թէ ուրիշ տեղ ինչպէս
կ'ապրուի: Կ'ուզես այդ ըլլալ: Անոր
կը պարծենամ եւ քու երկունքդ զիս
տլ քեզի չափ պիտի ուրախանան: Բայց
աղքատ տպանքը շատ թշուառ են: Ա-
նոնց վճարած խոյակը չորսեր իրենց:

Զեմ ուզեր որ պարզ ընես, վասն զի
այս բանը կրնայ քեզի կորսնցնել: Որ-
չափ ատեն որ գիտես կամ եթէստայ
մնաս, շատ մեծ բանի պէտք չունիս:
Ամա՛ս ամա՛ս քեզ մը տտակ կը դրկեմ
քեզ: Բայց երբ սպոյ ըլլամ ինչ պիտի
ընենք:

—Ո՛հ, մի՛ վախնար, ես ինքզինքիս
կը բաւեմ:

—Ես ալ իմ քաղաքարս ունիմ, ը-
սաւ Մարթօյն:

—Ինչ է նայինք:

—Վերջին պիտի ելլեմ:

—Ո՞ր պիտի երթաս:

—Նախ Բիւրման եւ յետոյ Բարիլ:

—Բարի՛դ, ըսաւ Ժաք տեղէն վեր-
ջադրելով: Բարի՛դ, առանց բարեկամի,
առանց պաշտպանի, առանց աղքատանի,
Բարի՛դ միամիտակ: Բարի՛դ, առանց ին-
ժի, առանց ինձի՛...

Զօրեւ այսպիսի էր:
Զարմանալի՛ բան, Մարթօյնի ըսա-

ծը գրեթէ յանցանք մը կ'երեւար ի-
րեն:

Ու անոր երեսը կը նայէր չուարած:
Զէր համարձակել բոլոր միտքը եկած-
ներն բաշէ Բայց Մ

Ք. ՎՈՒՉԻՆՈ ԵՒ ԸՆԿ.

Մեծ փողոց Բերայի, Տերտի փողոցին անկիւնը թիւ 1

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՄԵՆ ՅԵՄԱԿ ԿԱՐԱՍԻՐ

Հիմնադրւած 1884թ.

Ճիշդ կարտիներ, տեքստ եւ կապերաք: Ամէն կերպով կահաւորում:
Սրահներու կառարեալ գործարարում

Գին՝ Արշակունի

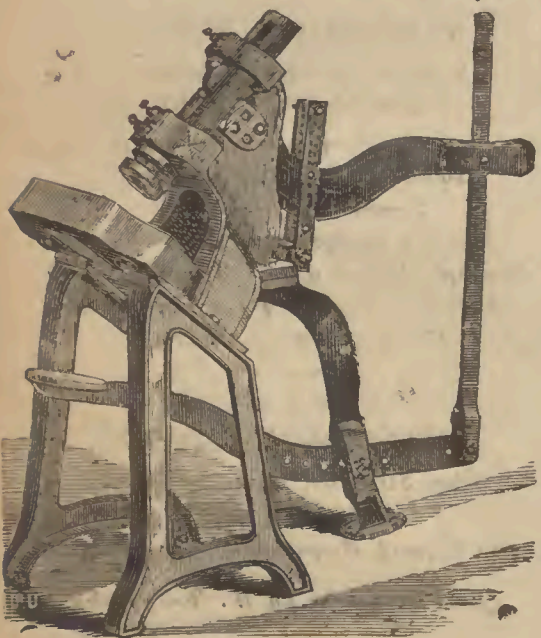
Միակ ներկայացուցիչ Բարիդի Լեւ Էրեւն Եւ Ընդ. հիւանդներու եւ վիրաւորներու համար մեքենական թիկնաթոռներու գործարարներն:

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ն. ԵՄԱՐԻՆԻԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԿՈՒԼԵԱՆ

Յեւ-լեւ-մ. թիկնաթոռ-դրամ-թիւն-ձեռք

Մարտ-թիւն, Բարիդ-թիւն, Եւ-լեւ-թիւն

Թէյի, լոգանի, հէլմի, խաղաղ-
րի, բէշի, խաղաղի, չաքարի, օ-
կառի թուղթի եւ այլ բազմապէս պիտո-
ւից յատուկ տուփեր նոր եւ գեղեցիկ
ձեւերով եւ գոյներով:

Հումաւորութեան յատուկ լուստեր-
ներ, տան վերաբերեալ ամէն առաւել
կանգնող, պարտեզի դուռներ, լուստարան-
ներ, եւլն, եւլն. եւրոպական ճաշակաւ
ներկայումս:

Դիւրամտեղի ժամանակ:

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնը թէ՛
Պոլսէն եւ թէ գաւառներէն փութով եւ
ճշգրիտ կը կատարուին:

Պահէ՛ք-Գործը, Բարիդ Փաշա խանի
ձեռք:

ԳՈՂԱՍԻ ԵՂԲԱՐՑ ՔՈՆԵԱՔ

Այ թոնեաք՝ որ կարող է մրցիլ օտար երկիրներէն հոս եկած առուանի թոն-
եաքներէն ղէ՛մ, էր պատրաստուի ձեռամբ Պ. Սիլվիի, որ իր արուեստը կա-
տարելագործած է Եւրոպայի մէջ:

Մարտ-թիւն թիկնաթոռ կողմէ փորձուելով հաստատուած է թէ իշխաւ թոն-
եաքը ընդհանրապէս մեր ժողովուրդին կողմէ գործածուած լուստարան առաւելներէն
ալ աւելի աղէկ եւ բոլորակաւ յայտարարութիւնը Ն. Կ. Վեհափառութեան բժիշկ
Վեհա՛մ. Մարտիկի փաշայի կողմէ ալ հաստատուած է:

Գոյաւի թոնեաքին զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած ըլլալուն եւ առա-
ջին կարգի բաւարի ըլլալուն մասին, ներքին քիմիագէտ Ժ. Մանի էֆէնտիի եւ
քիմիագէտ Պ. Վրա՛միի կողմէ տարրալուծուելով արուած յայտարարութեանց
ամփոփումն է հետեւեալ տողերը:

«Պ. Պ. Գոյաւի եղբայրք,

«Ձեր ինքն զրկած չորս թոնեաքը տարրալուծուելով, պարունակութենէն առ-
գեղացայ որ առիկա զուտ խաղողի գինիէ պատրաստուած է. եւ հետեւեալ տա-
րարութեան օգտակար. անոր պարունակութիւնը հետեւեալն է

Հարկեր 43.00 գինիի օգի

55.20 ջուր

1.80 չաքար եւ այլն:

Վերջապէս ձեր թոնեաքն օտար առուանի թոնեաքներէն լուստարան կրնայ համար-
ուիլ եւ հոս անոր գործածութիւնը կը յանձնարարեմ:

Բեր- 25 Օգոստոս 93

Բեր- 25 Օգոստոս 93

«Ձեր Էրեւնի գործարարներն մէջ պատրաստուող թոնեաքը երկրորդ անգամ ըլ-
լալով տարրալուծուելու եւ անոր աղէկութեանը վրայ տարրալուծուելու եւ ոչ մէկ բան
ոչ գտաւ. օտ օտար այլ եւ այլ առուանի թոնեաքներէն աղէկ ըլլալուն, ընդհան-
րութեան օգտակար համար անոր գործածութիւնը կը յանձնարարեմ:

Բեր- 25 Օգոստոս 93

ՎՐԱՆԱՄԱՐ

Կ. Պոլիս, Մանուկ Բաւա Չորագի խանի կարգը թիւ 64

ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԸՆՏԻՐ ԹԵՅԻ

Մեր վաճառատուներ, որ ուղղակի Չինաստանի եւ Ճապոնի բերել տրուած
ընտիր թէյերու կերպին մըն է, թէ իր թէյերու աղէկութեամբ եւ թէ գինիներուն
անհամեմատ ածանութեամբ քիչ ատենուան մէջ թէյաւորներու մեծ ընդունելու-
թեան արժանացած է, ամեն անգամ որ կը փախարկին ընտիր եւ միանգամայն ածան
թէյ ունենալ, հաճին այցելել մեր վաճառատունը: Անգամայն մը փորձը մեղք չէ:
Նաեւ մեր վաճառատան մէջ կը գտնուին ռուսական ընտիր սամալարներ.
թէյաւորներ եւլն, ալն, միշտ ընտիր միշտ ածան:

ԱՅՆ. Կեղծիքին զոգնանալու համար կ'աղաչենք որ ամէն առիկայով մեր վերաբերեալ մար-
գան փնտրէ:

AU SOLEIL

ԿԻՆԵՇ ՄԱՂԱ

ԶԱՓԻ ՎՐԱՑ ՀԱՅՈՒՍՏՆԵՐՈՒ

ԻՒՍ ԱՌԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. Պոլիս, Պահե-գաբու, Մանուկի թիւ 51

Եւ Կարս, Թրակիայի կայսրաւոր. Բարսեոյ-Եհնի խանի ակ

Մեր պատուարժան յաճախողաց մէկ տարիէ ի վեր ըրած փորձերը անժըն-
տեղի կերպով հաստատուելին թէ չափի վրայ հազուատ շինելու ամենէն նպաստա-
որ միջոցը մեր վաճառատուները գիտնին է:

Յիշեալ վաճառատանց մէջ խիստ գեղեցիկ ու տոկուն կերպաներէ Թարխա-
ներ կը շինուին 190 դրուէն սկսեալ, բանթալոններ 70 դրուէն սկսեալ եւ ըս-
թաներ 166¹/₂ դրուէն սկսեալ:

Պոլսոյ ամենէն վարպետ ձեւողները վարձուած ըլլալով, հազուատներու շի-
նութեան վերջին աստիճան խնամք կը տարուի:

Մեր վաճառատանց մէջ մէկ տարուան միջոցին 42,000 քաթիւմ եւ 10,000էն
աւելի բարսիւմ եւ բայթո շինուած են:

Կը յանձնարարենք հազուատ չիշել մեր վաճառատուները չայցելած:

ՀԱՐԱՏԱՆԱԼՈՒ ՄԻԱԿ ՄԻՋՈՑ

ՄԵԾ ՊԱՐԳԵԻՆ Է

300,000 ՖՐԱՆԿ ԿԱՄ 15,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

1870 ին կայսերական հրովարտաւոր հրապարակ ելած Արեւելեան
երկրամուտեցայ պարտատուներուն վիճակահանութենէն մինչեւ յարդ-
33,000,000 ֆր. պարգ եւ արուած է, եւ թէ ի Պոլիս եւ թէ ի Կաւաւոս
հարտապրծ են 72,000 է աւելի անձինք:

Այլապէս ամենէն շահաւոր վիճակահանութիւնն է այս: Տարուան մէջ
վեց անգամ տեղի կ'ունենայ, երկու ամիսը մի անգամ: Յառաջիկայ
մայիս 19 ին Արեւելի Փողեքանային մէջ կառավարական պաշտօնէից հրա-
կոտութեան ներքեւ տեղի պիտի ունենայ 146րդ վիճակահանութիւնը, եւ
650 անձինք պիտի շահին հետեւեալ պարգեւները:

1	անձ	300,000	Ֆրանքէն	300,000
1	"	25,000	"	25,000
2	"	10,000	"	20,000
6	"	2,000	"	12,000
12	"	1,250	"	15,000
28	"	1,000	"	29,000
600	"	400	"	240,000
650	"			640,000

Օտմ. Կայս. Պոլսոյի Ժողովին անգամ եւ Գանձապահ Քըլըճեան
Իէրըզ Էֆէնտիի Պալատին սոյս անգամ հրապարակ հանած է նոյն
պարտատուներուն բաղդատուները, որք երաշխաւորեալ եւ վաւերա-
յեալ են Օտմ. կառավարութեան յատուկ գրոյնաթուղթով եւ կըրով:

Հատը 7¹/₂ դրուց

Շահող թիւերը իրեն տեղերուն իմաց կը տրուի անմիջապէս հետա-
դրաւ եւ պարգեւները կը յանձնուին բաղդատուներ ներկայացած ատեն:
Գաւառներէն սոյն շահաւոր վիճակահանութեան մասնակցիլ փախադուրք
պարտին տուանի գինն (գրամի տեղ նամակագրուած եւս կընդունուի):
Վիտալի ծախքով ի միտալին զրկել առ:

Տեղեւորութիւն ԳԵՂԱՐԱՆԻՔԻ ԿԱՐԱՄԱՐԱՆ

Ղալաթիա, Գոմիսիոն Խան, Կ. Պոլիս

در عده غلطه قوميون خاندہ کيغورق قلعيجان باقده

Հետադրի հաւաք Ղալաթիա, Դըլլաճեան

THE PATRIOTIC

«ԲԱՐԻՏՈՒԻՒՄ» ԱՆԳԼԱԿԱՆ ԶԱՅՈՒՄԱՐԱՆ

ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՂԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

Հիմնադրւած է 1824թ.

Դրամագումար 1,500,000 անգլ. ոսկի

Տարեկան բաժնի քան 200,000

Կառարեալ ապահովութիւն: Վնասները կը վճարուի փութով եւ առանձնե-
աւթեմբ:

Ընդհանուր գործակալ ՊԵՐՏԸՐ ԵՒ ԷՏՈՒՄՍՏ

Բաժնիքներու խան, Պահե-Գործը, Մամուլը

Դեր գործակալ ՄԻՋՈՑ ՄԱՂԱՆ

Ց. Համբարձումեան, Մամուլը

ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Իպրէթ Խան, Ղալաթիա

Ի Ի Ն Ի Օ Ն

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՂԻ, ՀԻՄՆԵԱՆ 1828

Հատարեալ է Փոլսէն ի Երեւանէն, Պոլսէն, Բիւ 153

Դրամագումար	Ֆրանք 10,000,000
Պահեալ գրամ	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	69,244,813
Հատարեալ 1892 տարուայ	15,328,801
Վճարուած վնասք	176,000,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ:

Տեղեւորութեանց համար գիտնել առ Սիմոն Գալաթիան, մասնաւոր անգլիէ Ի Կ.
Պոլիս, Ղալաթիա, Բարսեոյի հրապարակը, ՕԷՆԻ-ԽԱՆ, առաջին յարկ
Երաշխաւորութեան «Ի Կ. Ն. Ն. Ն.» ի կենաց ճիւղին ՖՐԱՆԿ 118 ՄԻԼԻՈՆ.

Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ:
Տեղեւորութեանց համար գիտնել առ Սիմոն Գալաթիան, մասնաւոր անգլիէ Ի Կ.
Պոլիս, Ղալաթիա, Բարսեոյի հրապարակը, ՕԷՆԻ-ԽԱՆ, առաջին յարկ
Երաշխաւորութեան «Ի Կ. Ն. Ն. Ն.» ի կենաց ճիւղին ՖՐԱՆԿ 118 ՄԻԼԻՈՆ.

ՀՐԴԵՂԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հիմնադրւած է 1824թ.
Դրամագումար 1,500,000 անգլ. ոսկի
Տարեկան բաժնի քան 200,000
Կառարեալ ապահովութիւն: Վնասները կը վճարուի փութով եւ առանձնե-
աւթեմբ:

Ա. Բ. Ե. Ղ. Ս. Ղ. Ս.
Դիւ 40 փաւա
Դ. տեղը վաճառու մէջ կատար-
ուած բարեկենդանը, իսկ Ե. տեղը մեր
Ս. Փրկչեան Որբանոցի մէջ հին վիճակը
կը նկարագրէ:

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐԻՏԻ ԱՃԱՌ

Վերոպրեալ զրուի ներքեւ Գա-
րգի եւ շալաւագի շինուած աճառը, ո-
րու ամէն տեսակներէն լուստարան ըլ-
լալը հաստատուած է, կը ծախուի քի-
շին 3 դր. 10 փաւայի: Իսկ արքուն-
իքի յատուկ հոտաւ տեսակին քի-
շին չորս դր. կը ծախուի:
Գաւառներէն ըլլալէ ասպարաւք-
ները չուտով պիտի կատարուին:
Կեղրոն տեղին է Ստա. Կալ, Աս-
մա-Ալթը թիւ 7:

ՏԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅԵՐԱՆԻՔ»